

Fyrväppling.

F/a

Fyrväppling.

2858

Om man hittar ett klöverblad,
som är en fyrväppling och äter upp den
och drömmar något om maten, skall det bli in.

Ödöpta barn bära nyckel.

71

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

F/a

Ödöpta barn
bära nyckel.

2858

Små barn måste innnan de var
döpta alltid bära en nyckel på sig, för att
inte hollen skulle ha orsak med dem. Kom
de åt dem förvandlade de dem så de blev
som gaddor.

Brudens kläddräkt.

G/a

Brudens
kläddräkt.

2858

För i tiden var bruden inte
klädd i myrten utan i lavendel.

När en förmögen flicka stod brud, hade
hon på huvudet stycke och mössa, sidan under
och spets över. Ljungabotten hade stycke och
mössa, när hon stod brud; hon hade grönt
sidan under och spets över och vitt
krås under allsamman. För öfrigt var hon
svartklädd med hög krage och slag på
klänningen och vitt krås som halsen.

Det var bara de allra förmögna, som hade
slöja. Ljungabotten hade aldrig ett någon
brud med slöja.

Schaktet.

S/a

Schaktet.

2858

Torr hade fruntimmer svarta
sidenschaktet, men dem var de väldigt
rädda om och hade dem bara vid särskilda
tillfällen t. ex. i kyrkan. När gummarna
gick till kyrkan hade de på sig en vit
duk med synt på. En liten kant av den
vita schakten skulle sticka utanför den
svarta, som de kom hade på sig inne i
kyrkan. Så fort de kom ut togs de av sig
de svarta och lade in dem väl.

Kom blicka in på en kyrkogård etc.

T/b

Kom blicka
in etc.

2858

Kom blicka in på en kyrkogård!
 Där står en grav och en minnesvård,
 Och inom graven en flitka står,
 En blomsterkrans pryder hennes här.
 O Herman, Herman, har du flytt från mig?
 O, jag vill dö, när jag saknar dig.
 Du var den vänne, som led mig gö.
 Nu vilas du i den lyfta grav.
 O, se på stjärnornas milda glans.
 Den grav jag pryder med denna krans,
 Den har jag hämtat uti mitt här,
 För minne altar minna bandlossar.
 O, västarrind, du mitt sällskap är,
 Du vet så väl, vem jag håller kär.
 Nu vilas han i den lyfta grav.

En.
Ena hel.
jörter om
1930

Nygt. Nya Korten
Torsons, Bohuslän

Ben. Manda Söderberg
Jönk i 1877 i Almasåker

75

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På gressliga godset Lars Petter etc.

I/b

På gressliga
godset etc.

2858

På gressliga godset Lars Petter syntes gå,
De gressliga svimen han vakta fisk och sä,
Och allt vad smukt heter man honom gömgar,
Och gressen hurrar stränga han tjäna fisk som slar.
I skallet fisk han ligga, då kildan smalt i knut.
När hästar hade täcken hade han ej minsta klut.
Den enda, som åt honom en blick var ömkom gar,
Var gressen yngsta dotter, ett barn, som himmelhö
var.

De ovänsliga skryper, som honom räcke var dag,
Den gar hon åt Lars Petter, såd i juk och arm och
svag.

De briga gressen gräts, han råg så hjärtans gull
Uppri den lilla fliskan, som lodrade vi smut.
De dagar de han kommit, då du kan ge igen!

2858

Så hörs i drömmen risa en röst från himmelen
 "Står för denna gången, jag får ej se dig mer,
 Räck mig den lilla blomman, som du i handen tar.
 Och flickan räckte blomman, med hand så skön och vit.
 "Får jag den handen kyssa?" "Ja, gärna munnen med."
 Så skildes de nu redan de ungdomsvänner två,
 Det får man se är sanning, att budet har slätt det så.
 Så älsk är förflutit, då kullar där en vagn
 (En) På slättens marmoschoppen ur vagnen steg en man.
 Han syntes rik och mäktig med drag oräddt och steg,
 När slättet under klubbarn, ja allting går och steg.
 Han trädde in i salen, auktionen börjar gå.
 Han bjöds dubbelt värdt, här ligger pengarna så.
 Sen går han in till gästen, som helt fingratusen så,
 "Behåll ditt gods huru gress, men båda förken, att
 för hennes skull jag vunnit i Kalifornien guld,
 Jag vunnit millioner för hennes gudhete skull."

Der vixdes de lilla amman, de ungdomsvänner
hva,

Det får man se en ranning, att Gud har
ställt det så.

2858

Det var en dag i förliden vecka etc.

Det var en dag i förliden vecka,
Jag kom i samtal med en vacker flicka,
Hon var så vacker som en ros om våren,
Mellan aderton och tjugu åren.

Och när vi suttit där en stund och talat,
Tills flickan haver ingår till balat,
Det passas inte för en vacker flicka,
Att ensam med en ungeklätt sitta på.
Jag gjorde flickan sällskap hem till byddan,
Till hennes fader, som i lunden bor.

Och för än sitta dagar var förliden,
Så bröjs flickan att så aränt ingjuten.
Hur ledan blev jag ej då budet kom,

I/b

Det var en
dag i förliden
2858

Oh, beväna den sorgens tidningen!

Jag gick till fliken i den mörka natten,
Hon var den skönaste av hela skatten.

Sär låg hon hämpande mot bleka döden,
Som ville skilja henne ifrån mig.

Hon kunde knappast rika dess ordan,
"Du är den härligaste på hela jorden."

Har tack för himmen, vi ha samma lust,
Som jag har varit älskad utar dig."

Jag gick mig ut i luften etc.

Jag gick mig ut i luften den gröna,
Där blommor och blader bugade sig.

Blommornas blad så blomstrande skina,
Så vill jag stå på ryggen för dig.

Det vore skulld handa, att jag dig aldrig
skulle få se,

Så de gård jag hade den vana,
Dinns dig mita i himlen en gång.

Men står jag för vana för dig.

Tänkt med dig min lilla vän.

Tack för de många roliga stunder,

som jag invid din sida haft.

Det vore skulld handa etc.

80

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J/t
Jag gick
mig ut etc.

2858

2858

Den vassa sjöng far, då han gick an
 från till mor. Hon stod i dörran med
 skymningen och hörde honom om sjöngen
 från andra sidan stegen, för hans sjöng
 så det hördas halvvälsatt.

Jag var ungång en dejlig etc.

Jag var ungång en dejlig björker mö.
 Hj min like på hela jorden fanns.
 Alla unga män vill leva, vill dö,
 Du att binda mig på dans.
 Men i brudstol vill alla följa mig;
 Vacker jag lofte många gång,
 Men när det kom till bridan, så svarte jag
 mig!

Se fick stå med en nära röjas läng.

Lovall Maritz!

Min spinnrock sura kling.

Solen kilas upp och ner.

Ingen fixare mig mer

Generar med att spring.

Jag blir aldrig giftas mer.

Y/d

Jag var ungång
en dejlig etc.

2858

2858

Och sedan en murare till fästman jag fick
 Kan ni tänka, då svarade jag, ja.

Och i sällskap med honom till prästen jag
 gick,

Tog ut lyxning och allt gick bra.

Jag köp han en annula, det undrar jag ej på,
 För det bröck jag berättas uti ston.

Men my köp han ihjäl sig, det han I vil
 frösta.

Uppå njäbraste brölloren.

Smäll Maritz etc.

Pelle på Bergst etc.

I/d
2858
Pelle på
Bergst etc.

Pelle på Bergst
har kjört i mårn
och ho var viter som en mårn,
ho ville gärna sätta sig i härr,
för ho var kjörter ifrån Thåne.
Starkare Pelle, som mårn miste,
han drog i rumpa och slät och riste.
Och Pelle ljodde och mårn grät.

Det var den rista biten min far sjungde.
Sen gick han hemifrån och fick slaget
vid Ture krann.

Skämtvisa.

Min far var skräddare, och då
han far var skräddarlärning sjöng han
denna visa:

Det var en gång
jag skulle ut och fria;
jag friade till en gammal huring,
jag trodde du var en fria.
Vår hi, br, ha, fallvalleri,
jag får aldrig nattens fri huringar.

Den första natt vi låg ihop
då hyrte vi och klappen,
den andra natt vi låg ihop,
då visades vi som katten,
för hi, br, ha

J/d
Skämtvisa.

2858

2858

Den tredje natt vi låg ihop,
 då bet hr ar mig oat,
 då stod jag där väl lika dums
 å kunde inte him.
 För hi, hr, ha - - -

Den fjärde natt vi låg ihop,
 då bet hr ar mig taa.
 så stod jag där.....
 Men så sprang jag ifrå å.
 För hi, hr, ha.....

Då tog jag till min lilla Blank
 och segla över syndet.
 Och häringa i ett grynarsill
 och det gick nu till grundt.
 För hi, hr, ha fallvaller,

2858

för om har jag fått nattarr för
kärninga.

Gud bevara för andra människor.
och så för andra grannar.
och om jag köpfte och om jag såg
jag brödde det var densamma.
Om hi, ho, ha, faller allra,
Om om har jag fått nattarr
för kärninga.

Hör du Adams son.
Vill du gifta dig,
Vill du ha en sådan fru som mig.
Med ögon blå och med lockigt hår.
Pussluttan, luttan, luttan här.

88

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I/d

Hör du

Adams fru.

2858

Tar och mor är ute på arbete, och cykeln
sitter ensam hemma och vaggas och sjunger
från sin lilla bänk, då skolläraren kommer
på besök.

Magistern: Goddag.

Plickan sjunger: Goddag, herr Magister,
Goddag herr Magister,

ny, ny, ny, ny, ny, ny.

Han: Var är mor?

Hon: Mor är på gärdet och plöcker potatis.

ny, ny, ny, ny, ny, ny.

Han: Var är far?

Far han är uppen för barn och flickor.

ny, ny, ny, ny, ny, ny.

Han: Vad heter pojken?

Hon: Pojken han heter Karl Anders efter farbror.

ny, ny, ny, ny, ny, ny.

I/g
Goddag, herr
Magister...

2858

Hon: Varfin springer du och talas för en gång?
 Hon: Jag är väl en brungen att springa för
 prästen.

2858

ny, ny, ny, ny, ny, ny.

Hon: Adji

Hon: Adji, adji, adji, herr Magister.
 ny, ny, ny, ny, ny, ny.

T/g

Tora lilla.

2858

En vallygga och en vallygga ha ett barn.
Det var ryge i skogen hos vallyggen, när
piggen gick och mjölkade. Barnet gråter,
och drängen sjunger över lilla piggen:

"Tora lilla,

Tora lilla,

Barnet det gråter."

Han svarar: "Hör du:

"Mjölka den vita kora,

Stä: homet,

Se lilla piggen dricka."

Han svarar:

"Det har jag gjort,

Det har jag gjort,

Men ändå det gråter.

Tora lilla, Tora lilla,

Barnet det gråter."

Kvaka natt på lagårdstak.

Kvaka natt på lagårdstak
Tala med sinna sinna döttrar.
Vart ska vi ta vägen i år,
Vi fyller om våra sinna fyller.
Vi ska resa till Danmark.
Käpa skor för en halv mark.
Skor så mjuka som fjäderkorn.
Katten blåser i silverhorn.

92

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

T/g

Kvaka natt
på lagårdstak

2858

Jag gick mig ut etc.

Jag gick mig ut i grönan äng
Och byggde mig en stuga.

Sköt och lindelör,

Det skulle vara taket.

Och litet smör på vetbröd,

Det skulle vara kalaset.

I/g

Jag gick
mig ut...

2858

Rr, nr till skären etc.

Rr, nr till skären.
 Där växer prären,
 där galen göken,
 där är roligt att vara.

I/g
Rr, nr till
skären...

2858

Den lille pojken med den blå rocken etc.

Den lille pojken med den blåe rocken
och med knapp i hatten

Han frivade till mig.

Men när han kom till köksporten,
slog han väsan mitt i borten,

Så det fågnade mig.

När regnen blir morgon,

Och bogen som skogen,

Så gifter han sig.

F/g

Den lille poj-

ken med etc.

2858

J/h

Julius.

2858

August på Bylund
 August på Bylund.
 Han bröts som stolar finns.
 Varfr gör han de,
 Varfr gör han de?
 Jo, han ska gifta bort sin Albertina.

Par: Påsluga:
 Ladda klöverfrö; hälla
 Klövern väte upp
 Klövern madda bra.
 Och han fick fyra humrar efter skägga.

Jo, jag ska skaffa mig en randig kjortel.
 Sen får jag friare från alla orter,
 Som vill hava mig.

J/h.
Gröten

2858

Denne gröten är kokt i en gryta,
och inte i en skål.
Därför är han både kryddad och röt.
Denne gröten är kokt i en gryta
och inte i en hr.
Därför ska du äta din hr.

Dem växter i en stubbe.

Vill du bli min gubbe?

Dem växter i en fjärring.

Vill du bli min häring?

Ti växter i en gryta.

Shall vi byta?

J/L

Rammar.

Nätkinn.

2858

J/h
Skriv

2858

Östergöt,
 Södra göt,
 Norra säs,
 Västra glän,
 Södra göt
 In östergöt.

J/te
Julrim.

2858

Nu så är det jul.
 Och du är lika ful.
 Och ingen fastman har du heller.
 Jag vill till dig gå.
 Och mat och brännvin få.
 Och vänner när det blir kvällen.

När julen slut.
 Nu har vi dammat ut.
 Nu får vi inte damma mera.
 (eller Och julajms du har slukmat)
 Stryk det har du fått.
 Och det har gjort dig gott.
 Och mera får du innan kvällen.

*Hj
Gahr*

2858

Vemti beröfva i vart kniggs
och en beröfva i vart hial.
Harmu.

Uppför bache, nedför bache.
Bryter dock aldrig sin vache.
Sändsgården.

Harande kvinnor.

J/a

Harandekvinnor.

2858

Min mor tjänade på ett ställe,
där det fanns en pige, som var med barn.
När de körde in till, rann en om en till,
och hon tog en frisk och slog ihjäl omman,
helt att alla varnade henne.

Så fick hon en pojke, och hennes hustru
de inte behålla i några kläder, utan han
rann som en omman, och ögonen var glas-
artade och stela.

Harande kvinnor.

I Skottburg fanns en man
som hade ett märke som en ryggin rätta
på bakken, med svansen hängande nedåt.
En rätta hade sprungit upp på bakken
på hans man, då han gick med hustrun.

J/a
Harande
kvinnor.

2858

Harande kvinnor.

Min farmor fick ett körbär över ögat, när hon var med barn, och när hon fick ökar, hade hon som ett körbär på sina ögonbrynet.

J/a
Harande
kvinnor.

2858

Glämnade kvinnor.

En kvinna i Åmberg var
med barn. Så när hon var ute om vintern
räkade hon få en snöboll i huvudet.
Hon fick sedan en präst, och i nästan
hade hon som en snöboll, och håret var
 vitt på den platsen.

7/a
Glämnade
kvinnor.

2858

Harande kvinnor.

En kvinna var med barn,
och hon var uti och frisk se en, som inte
var klok. Hon född en flicka, och hon
var alldeles som den tidigare. Hon hade
en förskräckligt stort hus och
hungan hängde utanför, och hon kunde
aldrig gå.

f/a
Harande
kvinnor.

2858

Älskande kvinnor.

Min mors värd och älskade
kläder, när hon var med mig, och så så-
hade hon sticka sig med en cyval.
Jag har i just den fingern som ett
märke efter ett nälsstich.

J/a
Älskande
kvinnor.

2858

Harande kvinnor.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV7/a
Harande
kvinnor.

2858

Min svärmor stekte sill,
som det var som i, och ett horn spratt
upp på handen. Men när sonen föddes,
hade han ett hornhorn på handen, och
hantverkning var det som en flöttring.
Allt eftersom jag blev växt, växt hornet,
och tillslut blev det som en stor växt.

Harande kinnor.

När min mamma var med
 Hilda, var hon en kväll in vet och fick
 med en luggorm. Han rann under ett
 bord, och hon blev så rädd, att hon tog
 sig om livet. När Hilda föddes hade hon
 en luggorm, just där fanns tagit sig,
 när hon såg omme. Brutehningen för
 kroppen fjällade för samma gång som
 luggormarna byta skinn.

7/a
Harande

kinnor.

2858

Harande kvinnor.

110

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J/a
Harande
kvinnor.

2858

I Skillingaryd fanns en
kvinna, som var med barn. På hennes svär-
mor var död och låg på bår, gick hon fram
till liket och tog adjö.

Hon fick en flicka, och hon var all-
deles lik den döda gummman. Hon var
alldeles lik den gamla som døde, med
ögon men liksom hon.

Harande kvinnor.

Var en kvinna, som är med
barn, se att lik blir barnet likt liket.
Likadant om de se en arm blir barnet
likt armen.

J/a
Harande
kvinnor.

2858

Friska och hurtiga faddrar.

F/b
Hurtiga
faddrar.

2858

Det skall vara friska och hurtiga
faddrar till att bära barnet till dygnet,
om det skall bli hurtigt och bra.

Trilla or predikstolen.

F/r

Trilla orpredikstolen

285C

Första gången det hade lytt
 för en man sade gubbarna till honom:
 "Nu har du trillat ner or predikstolen, sä om
 har du väl brutit benen or dig." "Nu får
 du lov att ha en krycka och stå dig ut."
 Håmunt de hjälpte honom, gav de honom
 en häpp.

Kvant åt brudpar.

Just när ett brudpar träder
in i brudstolen, skall man ha tillräckligt
kvant och ge dem. Det är det lyckosam-
maste de kan få.

F/c
Kvant åt
brudpar.

2858

Åska, regn under bröllop.

J/c
Åska, regn.
under
bröllopet.

2858

När det åskar under bröllopet,
skall brudparet få ett hjärt lit,
Regnar det i brudkronan för bruden faller
många tårar i litet.

Risgryn och bröllop.

J/p

Risgryn
och
bröllop 2858

Har de bröllop, och det
festar många risgryn i höst på busk-
gården, blir de rika.

Risgrynn och bröllop.

F/s

Risgrynn och
bröllop.

2858

Jag tjänade som ung hos
kapten Toke, Udden i: Ibsby, och där gifte
sig en lärarinna med en kommissarie från
Chalm. Vi kastade så mycket risgryn på
hvar, som vi kunde, för ju mer det
fästnade ju rikare skulle de bli.

Jag har hört sedan, att de är mycket
rika.

Skarrade helder och bröllopp.

18

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

F/n

Skarrade
helder och
bröllopp.

2858

När ett brudpar vigas, får de
inte gå över en telda, som är skarrad,
för då blir det olycka i deras liv.

Ljungaletts bröllop.

119

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

F/c

Ljungaletts
bröllop.

2858

Ljungaletts talade om, att
när hon stod brud, hoppade hon så lätt
på helderna, för att hon inte skulle kom-
ma på någon skarr, utan hon ställde sig
på en rakar helde.

Förvidare vid bröllop.

8/2

Förvidare
vid
bröllop.

2858

När ett bröllopsfölje skulle
ut, skickade de alltid två förvidare, att se
efter, att det inte var något på vägen, som
hindrade, utan folket kunde komma
fram. Det blev ofta för bryllupsparat redan
i livet, som folket blev ständigt på vägen.

Honsherran.F/f
Honsherran.

2858

Den en löskattig flicka
kysser ett barn på det honsherran. Det
kommer snart en svagnis från barnen, kommit
i sågt försvinner, lederna faller in.
Men om man minstänker flickan, som kysser
barnet, skall man bara säga: "Men du får
inte fördärva mitt barn." Så tar inte barnet
skada.

Det bet för honsherran skall man
taga något av den flickan, som orsakat
sjukdomen, ett plagg, som hon burit
närmast kroppen, ett hår av henne, bädden
det och ge barnet in i askan, då för-
svinner sjukdomen.

Horskurvan.

7/f

Horskurvan

2858

Manda i Tallen kom in

hitt min mor. Mor hade gjort ett barn i
kvast, och Manda tog barnet och kyss-
de det. Sagen därpå var barnet sjuk.

"Det är Manda, som förstört prästen," sa
min mor. "Så kunde jag berätta om hon var
en sådan. Prästen har horskurvan."

Mor sa till oss, att vi skulle passa Manda,
så vi kunde få henne till att bli
en kvinna. Så när hon kommande sig en
kvast, passade jag på och tog barnet ur
hennes. Mor tog och brände det och gav
prästen in i sken. Sedan var prästen frisk.

Gravskerman.

J/f

Gravskerman.

285C

Om en kvinna är med barn
och går över en grav, och den sjunker ned
för barnet gravskerman. Det blir precis gull,
mullnar bort som ett levande lik, det kräkar
och lever i det. Magen blir uppdragen och
alldeles fräsch.

Fallendagjuka.

I Björkholmen var en
flicka, som hade fallendagjuka. Hennes mor-
far stod lik.

Så sade hennes mor till henne: "Om du vill bli
är med din sjukdom så gå till din morfars
balken och i natt, om du inte är rädd, och
säg så: "Om det inte är något hinder för er i
gravens, så lag min sjukdom med er." Så ska
du ta något, som du har värmt och lägga
under liket."

Flickan gjorde som modern sagt och blev
frisk från den sjukdomen.

F/f

Fallendagjuka

2858

Fallendarjuka.

Det var en flicka i
Kristinestad, som hade fallendarjuka, och
hon hade en bror, som var död.

Nu är det så, att om man går till en död
med en sak, som man blivit värmt om
höggen, så kan den dode taga med sig
sjukdomen ned i graven.

"Vill du om, sa flickan, gå med mitt linn
till graven klockan 12 i natt, så tar min
bror sjukdomen ned i graven."

Modern gjorde så, och flickan var frisk från
den stunden.

F/f

Fallenda-
sjuka.

2858

Kor, som inte blir kudda.

F/f.

Kor, som

inte blir kudda.

2858

Om inte kor blir kudda skall
man ta hjortspräng och ge dem. Det hjälper.
Hjortspräng är små runda kulor man hittar
i jorden h. v. då man sätter skog.

Kor, som inte dräppja.

Om inte kor vill dräppja ska
man ha träck av mycket små barn och
ge dem in. Det hjälper.

7/4

Kor, som inte
dräppja

2858

Avrättningen på Eksjö galgbackeLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jf

Avrättning

2858

En gammal i Skeneberg hade sett
en gubbe de skar hunden av på Eksjö
galgbacke. Det var fullt med folk uppe i
träden runt omkring och tittade på. Då
hunden tillade av gubben gick hunden
ut och in och in och då dånade en hel
del både fruntimmer och karlar, som satt
i träden. Men det vänta var att de ledde
fram dem som hade fallendastjuka så
att de skulle få dricka blodet, som flöt
ur den halshuggne.

Det var Ljungabatta på Skillingaryd,
som talade om det och hon hade se
med att gå bort och se honom för att se
på avrättningen

Gäbminclow tagas genom muren.

Det var en kuckt på Skillinga-
ryd, som skes haben ar rig; jag minns
honon väl. Han fick inte föras genom
porten till kyrkogården utan fick tagas
genom ringmuren.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7/9
Gäbminclow
tagas genom
muren.

2858

Begärning.

H/d

Begärning

2858

När det lyst för tredje gång-
en, bebadde pöjken och flickan, som skulle
gifta sig, på måndagen efter lysningen far
och handla det de skulle ha på sig vid
brölloret. De högte ännu begärning till
varandra då, som att minna från fäste-
folkstiden.

Räkna fönster.

När man kommer till ett
hus, där man aldrig varit för, skall man
förest räkna alla fönster. Det man dröm-
mar om natten skall stå in då.

K/g

Räkna fönster

2858

Svart om-sorg.

Ser man en svart om först på
våren får man sorg det året.

P/b

Svart om-

sorg.

2858